

**ETNO MREŽA
OTVORILA NOVU
KULTURNU OAZU
U BEOGRADU**

Zindan kapija čuvar tradicije

Udruženje **Etno mreža** nakon dve decenije rada dobilo je svoje mesto u Beogradu, na Kalemegdanu, u rekonstruisanoj Zindan kapiji.

SANJA ŽUJOVIĆ

NOVA KULturna OAZA PRESTONICE DOMACIM i stranim gostima ponudiće autentične proizvode, ali i jedinstven doživljaj naše tradicije i nasleđa.

- Zadovoljni smo što posle dve decenije rada dobijamo svoj galerijski prostor na Kalemegdanu, simbolu Beograda i Srbije. Namera nam je da ovaj prostor postane deo turističkih ruta i da budemo uvršteni na mapu obilazaka, jer nudimo autentičan suvenir izrađen rukom, čime doprinosimo obogaćivanju turističke ponude i pozicioniranju našeg glavnog grada, kao i izvoru prihoda za žene na selu - istakla je **Violeta Jovanović**, izvršna direktorka **NALED-a** i predsednica **Etno mreže**.

NAJPOSEĆENIJA TURISTIČKA ATRAKCIJA

Ona je rekla da veruje da će **Etno mreža** dobiti svoje mesto

u Ložionici koja izrasta u kreativni hub Beograda.

- Kulturno nasleđe Srbije zaslužuje i svoj izlog u Knez Mihailovoj i reprezentativan galerijski prostor za posetu državnih delegacija, na ponos svih naših građana - zaključila je **Violeta Jovanović**.

Ministar građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Goran Vesic kazao je da je ideja o ovom prostoru nastala pre nekoliko godina dok je on još bio na funkciji u Gradu Beogradu.

- Važno je da je tvrđava re-novirana i da je **Etno mreža** ovde jer je Kalemegdan značajna istorijska lokacija i jedno od tri najposećenija turistička mesta u Beogradu. Drago mi je da možemo da pokažemo svetu ono što imamo i promoviramo kulturu i tradiciju - poručio je Vesic.

Ambasada Kanade u Srbiji kontinuirano daje podršku udruženju **Etno mreža**, a ambasador Džajlz Norman rekao je da je otvaranje izložbeno-pro-

NA OVAJ NAČIN STVARAMO I IZVOR PRIHODA ZA ČUVARKE TRADICIJE KOJE SUVERENO VLADAJU VEŠTINAMA RUČNOG RADA - REKLA JE JOVANOVIĆEVA

dajne galerije na Kalemegdanu za njega i njegovu porodicu jedan specijalna trenutak.

- Ovo je veoma posebno mesto za srpsku tradiciju, koje pokazuje njenu raznovrsnost i lepotu. Divno je što su u ovaj projekat bili uključeni mnogi akteri te zajedno učinili da se očuva kulturna baština - rekao je Norman.

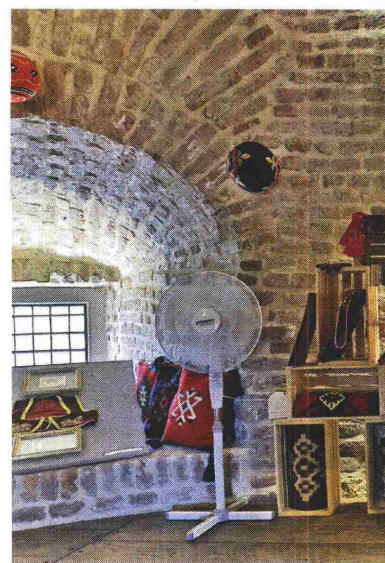
Događaju su prisustvovali direktorka Fonda za razvoj Tatjana Matić, ambasadori Slovačke, Norveške, Australije, Grčke, Libana, predstavnici USAID-a i EU delegacije, brojne diplomate i članice Međunarodnog kluba žena.

NAJLEPŠI NACIONALNI SUVENIR

Izvršna direktorka **NALED-a** i predsednica **Etno mreže** **Violeta Jovanović** istakla je u razgovoru za "Blic" da je velika stvar za očuvanje kulturnog nasleđa što su **vredne** žene okupljene u **Etno mreži**, nakon dve decenije predanog rada, dobile galerijski prostor, gde mogu da izlože majstorski uradene

rukotvorine, koje predstavljaju i najlepší suvenir s obeležjem Srbije.

- Drago mi je što je taj prostor baš na Kalemegdanu, simbolu Beograda i Srbije. Kule Zindan kapije su renovirane i ovde smo jer je Kalemegdan značajna istorijska lokacija i jedno od najposećenijih turističkih mesta u Beogradu, i pravo mesto sa kojeg možemo da predstavimo turistima bogatstvo naše kulture i tradicije. Time ujedno doprinosimo i obogaćivanju turističke ponude i pozicioniranju našeg glavnog grada. Sa druge strane, stvaramo i izvor prihoda za čuvarke tradicije koje suvereno vladaju veštinama ručnog rada - rekla

VAŽNO JE DA JE TVRĐAVA renovirana i da je **Etno mreža** ovde jer je Kalemegdan značajna istorijska lokacija - rekla je Violeta Jovanović

POSLE DVE DEGENIJE RADA DOBIJAMO SVOJ GALERIJSKI PROSTOR NA KALEMEGDANU. NAMERA NAM JE DA ON POSTANE DEO TURISTIČKIH RUTA I DA BUDEMO UVRŠTENI NA MAPU OBILAZAKA - ISTAKLA JE VIOLETA JOVANOVIĆ, IZVRŠNA DIREKTORKA NALED-A I PREDSEDNICA ETNO MREŽE

je naša sagovornica.

Jovanovičeva je dodala da veruje da je ovo tek prvi u nizu izložbenih prostora koji će, na svoj način, predstaviti elemente nematerijalnog nasleđa iz različitih delova naše zemlje.

Podsetimo, **Etno mreža** je udruženje koje na autentičan način prikazuje kulturno nasleđe Srbije, a ujedno pomaže ženama koje se bave rukotvorinama u regionu. Saraduje sa više stotina žena iz svih krajeva naše zemlje koje se angažuju u lokalnim udruženjima i zajednicama na izradi osmišljenih proizvoda od prirodnih materijala, povezujući tradicionalne motive i tehnike i savremeni dizajn. Rukotvorine sa tradicionalnim motivima odraz su kulturnog nasleđa i čine ovo udruženje prepoznatljivim. Osim što čuvaju tradiciju,

autentične rukotvorine su i izvor ekonomske nezavisnosti za mnoge žene. Naime, one najčešće dolaze iz ruralnih sredina i na ovaj način ostvaruju jedine prihode. Mnoge su od amaterskog statusa izrasle u profesionalce.

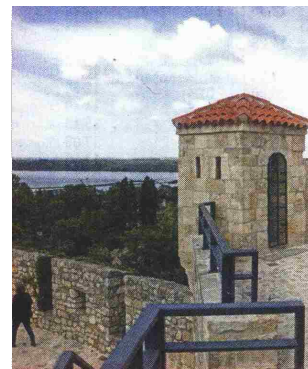
Etno mreža organizuje i kolonije starih zanata kao jedan od načina da se promovišu i ekonomski osnaže čuvari kulturnog nasleđa. Ovo krovno udruženje je do sada organizovalo više od 20 zanatskih kolonija u sedam gradova. Svaka kolonija nudila je program kurseva, koji su predstavljali jedinstvenu priliku za zanatlije da unapređuju svoje veštine kroz predavanja renomiranih etnologa i dizajnera, ali i da se takmiče u izradi visokokvalitetnih komada sa tradicionalnim motivima.

ŠEST VEKOVA ISTORIJE

Ko god se obreo na Kalemegdanu, prošao je bar jednom kroz Zindan kapiju. Ipak, malo ko zna da je ona izgrađena u 15. veku, nikada nije rušena, da su se na ovom mestu vodile borbe između Mađara, Turaka, Austrijanaca i Srba, ali i da je ovde prvi put primenjen artiljerijski odbrambeni sistem.

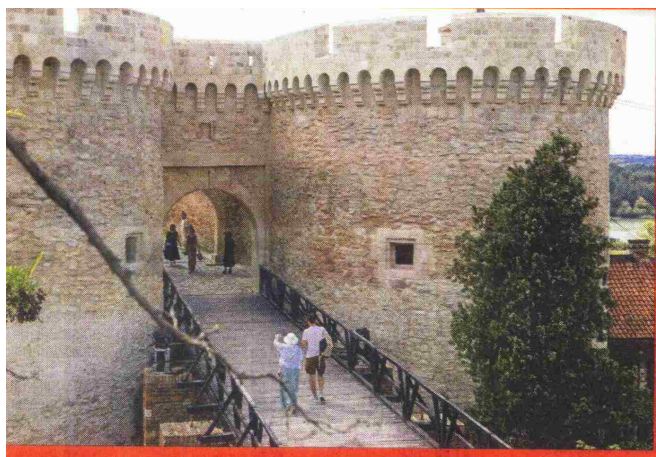
Tačna godina izgradnje Zindan kapije nije poznata, ali zna se da je uzrok bila turska opsada grada. Naime, kako je ranije ispričao antropolog Miodrag Simović iz Centra za urbani razvoj, ovaj kompleks gradili su Mađari od 1440. do 1456. godine.

- Napad Turaka koji je vodio sultan Murat II bio je neuspešan, ali je zadao velike probleme Mađarima i ukazao na brojne slabosti tvrđave – rekao je ranije Simović za "24sedam". Zindan kapija je podignuta radi bolje zaštite Istočne kapije, koja je u to vreme bila glavni ulaz u grad. Kapija zapravo predstavlja malo predutvrđenje – barbakan, sačinjeno od dveju masivnih polukružnih kula, između kojih je prolaz. Pred kapijom je nekada bio i rov, preko kojeg se pužao pokretni drveni most. Na kulama i lučnom bedemu ovog kompleksa nalazi se sedam povoskih otvora. To je mesto gde je prvi put primenjen artiljerijski odbrambeni sistem, odnosno odbrana vatrenim oružjem. Upravo sa ovih položaja Beograd je uspešno odoleo turskoj opsadi 1456. godine, piše na sajtu JP "Beogradska tvrđava". Međutim, ovakav tip gradnje odbrambenih utvrđenja brzo je prevaziđen

nakon ekspanzije topova, pa je izgubila svoj vojni značaj. Interesantno je da je Zindan kapija tek kasnije dobila ime po kojem je i danas poznata, u drugoj polovini 18. veka, kada su Turci ponovo osvojili Beograd. - Zindan je reč turskog porekla i znači „tamnica“. Kada su Turci ponovo osvojili Beograd, podrumi kapije su dobili funkciju tamnice, tj. zatvora – ispričao je antropolog Simović. Dodao je da kapija nije nikada rušena, iako je Beograd toliko puta menjao vladare.

- Generalno, taj deo Gornjeg grada Kalemegdana, od 1427. godine se uglavnom dosta dograđivao. U tom periodu nije bilo mnogo rušenja fortifikacije u Gornjem gradu, dok je Donji grad često razaran – objasnio je Simović za "24sedam".

DVOGODISNJI RADOVI

U vreme velikih austrijskih radova na obnovi Beogradske tvrđave u prvoj polovini 18. veka, kompleks Zindan kapije temeljno je rekonstruisan. Tokom restauracije 1938. došlo je do novih izmena u izgledu kompleksa, a radovi na obnovi su nastavljeni i kasnije, i traju sve do danas. Preciznije, nova rekonstrukcija Zindan kapije počela je u martu

2022. Obimni konzervatorsko-restauratorski radovi obuhvatili su temeljnu obnovu delova glavnih kula, svodova kapije, lučnog bedema i podzemnih prostorija. Radovi su izvođeni prema projektu koji je izradio Zavod za zaštitu spomenika kulture grada Beograda. Ukupna vrednost rekonstrukcije iznosi 120 miliona dinara.